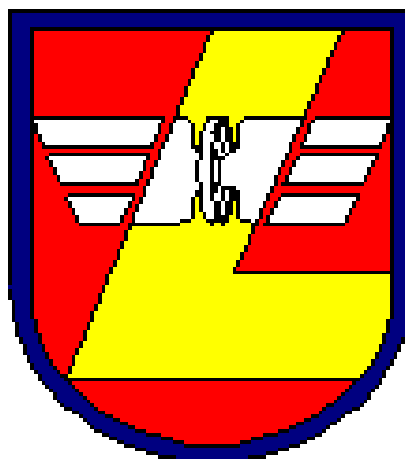

**Plan
Rozwoju Lokalnego
Miasta i Gminy Łazy
na lata 2004 – 2013**

Łazy, lipiec 2004 r

SPIS TREŚCI

	str.
I. Wstęp	3
II. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego	4
III. Aktualna sytuacja społeczno – gospodarcza na obszarze objętym wdrażaniem planu ...	4
IV. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć rezultatu i oddziaływania	21
V. System wdrażania, monitoringu, oceny i komunikacji społecznej	23
VI. Załącznik nr 1 – zadania i projekty inwestycyjne na lata 2004-2006	
VII. Załącznik nr 2 – zadania i projekty inwestycyjne la lata 2007-2013	

WSTĘP

Niniejszy dokument przedstawia Plan Rozwoju Lokalnego na terenie Miasta i Gminy Łazy na lata 2004-2013. Podstawowym celem sporządzania Planu Rozwoju jest stworzenie możliwości decyzyjnych w sprawach podejmowania przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie rzeczowym oraz finansowym, w dłuższej perspektywie czasowej.

Decyzje te pozwolą na wcześniejsze podjęcie prac przygotowawczych dla planowanych procesów inwestycyjnych (przygotowanie dokumentacji projektowej, itp.) Umożliwią także pozyskiwanie źródeł finansowania dla planowanych zadań z odpowiednim wyprzedzeniem.

Dokument ma charakter poznawczy oraz służy możliwie szerokiemu i kompleksowemu rozpoznaniu obecnego stanu rozwoju, wyodrębnieniu uwarunkowań sprzyjających rozwojowi.

Opracowanie składa się z trzech części:

1. część analityczna – przedstawia diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej wraz z identyfikacją problemów
2. część zadaniowa – stanowi opis działań przyczyniających się do rozwiązywania problemów Miasta i Gminy
3. opis systemu wdrażania i monitorowania

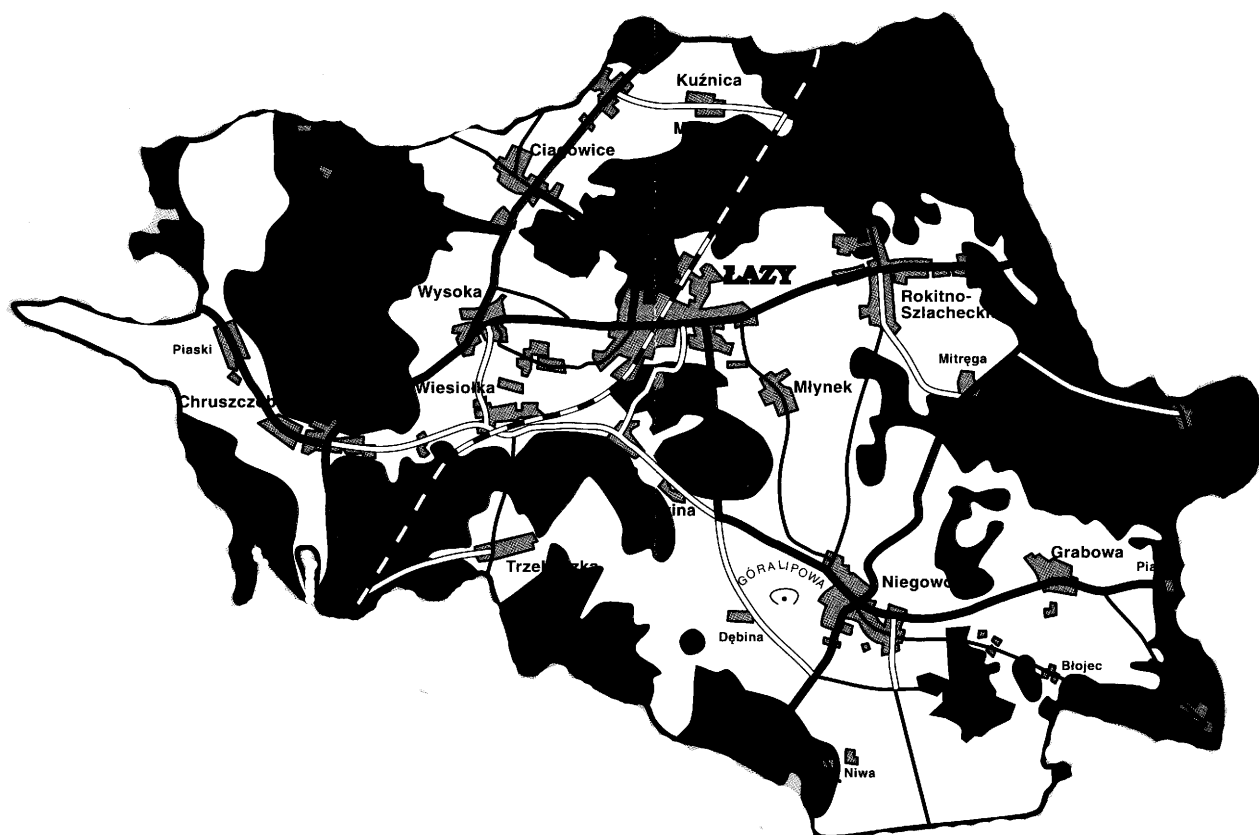
OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Plan Rozwoju Lokalnego obejmuje swoim obszarem działania inwestycje w Mieście i Gminie Łazy realizowane w latach 2004 – 2013.

AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM WDRAŻANIEM PLANU ROZWOJU LOKALNEGO DLA MIASTA I GMINY ŁAZY

2.1. Podstawowe informacje o Mieście i Gminie

Łazy to gmina miejsko-wiejska i administracyjnie należy do województwa śląskiego i powiatu zawierciańskiego. Położona w południowo-zachodniej części powiatu graniczy z gminami miejskimi Poręba i Zawiercie, gminą miejsko-wiejską Ogrodzieniec, a także z gminą Klucze należącą do powiatu olkuskiego, gminą miejsko-wiejską Siewierz z powiatu będzińskiego oraz miastem na prawach powiatu Dąbrową Górniczą.

Obszar gminy to obszary wyżynne, we wschodniej części należący do Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej a w pozostałej części do Wyżyny Śląskiej.

Powierzchnia gminy Łazy liczy 132,56 km², co stanowi około 13 % powierzchni powiatu. Część miejska wynosząca 9 km² stanowi 6,8 % powierzchni gminy.

Łazy to najbardziej zaludniona spośród miejsko-wiejskich gmin powiatu zawierciańskiego. W całym powiecie pod względem wielkości populacji ustępuje jedynie gminie miejskiej Zawiercie. Gminę zamieszkuje 16 264 osób, w tym miasto Łazy – 7 323, co daje gęstość zaludnienia gminy równą 123 os./km², miasta - 799 os./km². Miasto Łazy jest tym samym najgęściej zaludnioną jednostką terytorialną na terenie powiatu zawierciańskiego.

W skład gminy oprócz miasta Łazy wchodzi czternaście sołectw, z których największym są Niegowonice.

Ludność Gminy (wg stanu na 31 grudnia 2001r.) stanowi 13 % ogólnej liczby mieszkańców powiatu zawierciańskiego oraz 0,3% ogólnej liczby mieszkańców województwa śląskiego.

Z ogólnej liczby 16.264 mieszkańców w rozbiciu na poszczególne miejscowości stan ludności przedstawia się następująco:

Ludność gminy wg miejscowości (stan na 31 grudnia 2001r.).

Wyszczególnienie	Liczba ludności
Miasto Łazy	7.323
Ciągowice	612
Chruszczobród	1.636
Chruszczobród Piaski	218
Grabowa	677
Hutki Kanki	77
Kuźnica Masłońska	108
Niegowonice	1.900
Niegowoniczki	567
Rokitno Szlacheckie	1.126
Skałbania	82
Trzebyczka	70
Turza	322
Wiesiółka	291
Wysoka	1.255

Atutem Łaz jest dobre położenie komunikacyjne. Gmina ma dogodnie połączenia drogowe z całą Polską. Przez jej teren przebiegają dwie drogi wojewódzkie: nr 796 Dąbrowa Górnicza - Zawiercie, nr 790 Dąbrowa Górnicza – Ogrodzieniec - Pilica. Pierwsza stanowi dogodnie połączenie z drogą krajową nr 1 a druga z drogą nr 94 (Wrocław – Opole – Bytom – Olkusz – Kraków).

Główny szlak kolejowy przebiegający przez teren Gminy to linia północ - południe, trasa pociągów Gdańsk – Warszawa – Częstochowa – Katowice z dużą stacją rozrządową dla Śląska i Zagłębia.

Należy podkreślić niewielką odległość Gminy od lotniska w Pyrzowicach.

2.2. Środowisko przyrodnicze

Pod względem geograficznym gmina jest położona w obrębie Garbu Tarnogórskiego, który stanowi część Wyżyny Śląskiej. Garb zbudowany jest z płyt wapiennych wyniesionych do wysokości 340 – 380 m n.p.m. Skraj wschodniej części gminy położony jest na terenie Wyżyny Częstochowskiej, części Jury Krakowsko – Częstochowskiej.

Zbudowana z wapieni górnourajskich wyżyna o silnie urozmaiconej, w wyniku działania procesów krasowych, rzeźbie, tworzy okazałe formy morfologiczne przejawiające się lokalnymi kulminacjami terenu z ostańcami wapiennymi sięgającymi na terenie gminy okolic Grabowej i Niegowonic.

Dwie główne struktury morfologiczne na terenie Łaz to pasmo Wzniesień Niegowonicko – Smoleńskich obejmujące część południową oraz Kotlina Mitręgi – szeroka niecka w centralnych i północnych rejonach gminy.

W tej Kotlinie występują przede wszystkim gleby pseudobielicowe i brunatne. Na obszarze ostańców jurajskich są ciężkie ły i rędziny – są to tereny najbardziej korzystne do produkcji rolnej. Większość jednak gleb w gminie jest trudna do upraw ze względu na nadmierne zawilgocenie terenu.

Pod względem wodnym obszar gminy Łazy należy do zlewni Wisły. A sama gmina położona jest pomiędzy dolinami Białej i Czarnej Przemszy.

Główne ciek wodne to rzeka Mitręga i lewobrzeżne dopływy Czarnej Przemszy. W tym rejonie występują liczne torfowiska, rozlewiska i stawy.

W południowo – wschodniej części gminy istnieją prawobrzeżne dopływy Białej Przemszy – Potok Mokrzyńia, Potok Idzikówka oraz Centuria. Źródła tej ostatniej biją w lasach na terenie Hutek Kanek i stamtąd rzeka płynie dnem głębokiej doliny i odznacza się czystą wodą o bardzo niskiej temperaturze.

Największym atutem gminy, obok atrakcyjnego położenia, są lasy które zajmują 44 % jej powierzchni. Lasy obfitują w grzyby, jagody i zwierzynę łowną, Na terenie gminy licznie występują: sarny, jelenie, dziki, lisy, zające, kuropatwy i bażanty. Notowane są również cietrzewie i łosie. Na obszarze ostańców jurajskich liczne są gatunki ptaków.

2.3. Turystyka

Naturalne, nieskażone środowisko, czyste powietrze, spokój, swoisty mikroklimat leśno - rzeczny, obfitość fauny i flory w lasach, brak uciążliwych zakładów produkcyjnych gwarantuje wspaniałe możliwości wypoczynkowe i rekreacyjne na terenie gminy Łazy. Stawy i zbiorniki wodne stwarzają dogodne warunki do wędkowania i wypoczynku.

Zgodnie z opracowaną Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Łazy turystyka i rekreacja stanowią jedną z tych dziedzin, których rozwój ma wzmacniać pozycję gminy wśród gmin jurajskich. Jednak w celu realizacji tego zadania należy ustalić kilka podstawowych założeń.

I tak

- należy określić zakres działalności turystycznej jaki należałoby szczególnie rozwijać na terenie gminy
- opracować i ustalić długoletnia politykę inwestycyjną ale i promocyjną, korzystając w tym zakresie szczególnie z funduszy europejskich
- realizować przyjęty plan konsekwentnie i z pełną świadomością, że dopiero kilkuletnie starania mogą przynieść wymierne efekty w postaci rozwoju infrastruktury, przystosowania się społeczeństwa do potrzeb wynikający z tego planu

Najważniejsze czynniki rozwoju w tym zakresie to:

- bogactwo środowiska naturalnego
- bogata historia i zabytki
 - dworek szlachecki w Ciągowicach
 - XIX-wieczny kościół w Ciągowicach
 - kościół barokowo-klasycystyczny i dworek modrzewiowy w Niegowonicach
 - ruiny dworku szlacheckiego w Rokitnie Szlacheckim,
 - XVIII-wieczny kościół w Chruszczobrodzie
 - ruiny pałacu szlacheckiego w Wysokiej.
- przebiegające przez teren gminy szlaki turystyczne
 - Szlak Szwajcarii Zagłębiowskiej z Zawiercia do Sławkowa przebiegający wschodnim skrajem gminy Łazy przez Centurię i Hutki Kanki
 - Szlak Tysiąclecia (Ciągowice, Łazy, Rokitno Szlacheckie, Hutki Kanki),
 - Szlak Zamonitu im. T. Belkego z Niegowonic do Zdowa w gminie Włodowice
 - Szlak Partyzantów Ziemi Olkuskiej z Wiesiółki do Udorza w gminie Żarnowiec
- znane obiekty i ośrodki turystyczne i sportowo-rekreacyjne na terenie gminy Łazy to:
 - Ośrodek Harcerski Komendy Hufca ZHP Sosnowiec "Centuria" w sołectwie Hutki Kanki
 - Ośrodek rekreacyjno-jeździecki "Parnas" w Chruszczobrodzie
 - zalew Mitręga w Łazach dzierżawiony przez Polski Związek Wędkarski
 - Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Grabowej
 - wyciąg narciarski w Grabowej

Według autora niniejszego opracowania wielką szansą dla Łaz jest stworzenie obrazu gminy przyjaznej turystyce jednodniowej i weekendowej. Niewielka odległość od Śląska i Zagłębia daje taką ogromną szansę. Należy jednak te starania ukierunkować na jedną lub najwyżej dwie specjalizacje. Biorąc pod uwagę warunki lokalne najlepszym postawieniem sprawy byłoby postawienie na turystykę pieszą i rowerową przy rozwijaniu agroturystyki. Łazy mogą się kojarzyć bardzo mocno jako najlepsze miejsce dla rowerzystów każdej specjalności. Istnieje już długoletnia tradycja organizowania imprez kolarstwa szosowego. Są trasy rowerowe – stosunkowo mało jednak popularne. Są ogromne szanse by na terenie gminy stworzyć jedyny na terenie województwa tor do jazdy rowerami górskimi.

Rozwijając tę działalność należy mieć świadomość, że jest to jedna z nielicznych szans na rozwój miejscowości, na jej promocję i rozwiązanie wielu lokalnych problemów.

Identyfikacja problemów:

Do barier i problemów związanych z rozwojem turystyki zaliczyć możemy:

- zły stan dróg,
- brak infrastruktury turystycznej,
- stosunkowo niski standard oferowanych usług,
- słaba promocja sfery zabytków i historii,
- zanieczyszczanie środowiska przyrodniczego
- brak bazy informacyjnej

Do głównych zadań przyczyniających się poprawie sytuacji turystycznej w gminie należą:

- wyznaczanie i inwestowanie w budowę szlaków turystycznych w tym szczególnie ścieżek rowerowych,
- promowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych gminy - ,
- wyznaczanie miejsc stałego wypoczynku – biwaki, miejsca widokowe, miejsca nad zbiornikami wodnymi,
- wyznaczanie terenów na działalność turystyczną powiązanych z następującymi miejscami
 - stok z wyciągiem narciarskim w Grabowej
 - ośrodek harcerski w Centurii
 - okolice zalewu w Centurii,
 - Góra Chełm wraz z rezerwatem przyrody,
 - okolice Niegowonic z licznymi ostańcami skalnymi,
 - obszary nieczynnych kamieniołomów,
 - tereny rekreacyjne nad zalewem Mitręga w Łazach,
 - zagospodarowanie terenów rekreacyjnych – „Stawy” w Ciągowicach
 - kompleksy leśne północno-zachodniej części gminy ze Szlakiem Tysiąclecia oraz powiązany z nim szlakiem pieszym w kierunku Poręby,

- okolice Grabowej i Skalbani przy wykorzystaniu atrakcji turystycznej okolic leżącego nieopodal Chechła (gmina Klucze w powiecie olkuskim) i Pustyni Błędownskiej.
- promocja różnych form turystyki na obszarze gminy
- wykorzystanie bezpośredniego sąsiedztwa miast Zagłębia Dąbrowskiego, głównie Dąbrowy Górniczej, dla których tereny turystyczne gminy Łazy, w odróżnieniu od większości innych gmin powiatu zawierciańskiego i regionu Jury Krakowsko-Częstochowskiej są dogodnym docelowym miejscem wyjazdu i odpoczynku, zwłaszcza jednodniowego

2.4. Zagospodarowanie przestrzenne

Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego.

W obrębie Gminy powierzchnia obszarów chronionych wynosi 45,5% całej powierzchni. Na tę powierzchnię składa się teren Parku Krajobrazowego Szlak Orlich Gniazd wraz z otuliną Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych i położony na terenie Parku rezerwat leśny „Góra Chełm”. Pozostałe formy ochrony to:

- rezerwat „Kromolowiec” (proponowany)
- obszar chronionego krajobrazu *Łąki i lasy uroczyska Mokrzyńia*
- użytek ekologiczny *Źródła Centurii*
- użytek ekologiczny *Młynek*
- użytek ekologiczny *Potok od Rokitna*
- stanowisko ekologiczne *Kamieniołom Wysoka*

Rezerваты przyrody, w myśl ustawy o ochronie przyrody, są obszarami obejmującymi naturalne lub mało zmienione ekosystemy, określone gatunki roślin i zwierząt, elementy przyrody nieożywionej mającej istotną wartość ze względów naukowych, kulturowych, krajobrazowych i dydaktycznych.

Identyfikacja problemów

Bariery i problemy związane z uwarunkowaniami ochrony środowiska naturalnego:

- niska świadomość ekologiczna, brak wykształconych postaw ekologicznych,
- problem dzikich wysypisk śmieci.

Zadania gminy prowadzące do poprawy środowiska naturalnego:

- ograniczanie odprowadzania ścieków zanieczyszczających wodę,
- tworzenie zachęt sprzyjających rozwojowi rolnictwa ekologicznego,
- zalesianie przestrzeni rolniczo nieprzydatnych.

2.5. Infrastruktura techniczna

Zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków

Gmina Łazy zaopatrywana jest w wodę dla celów komunalnych z ujęć wód podziemnych zlokalizowanych w Łazach, Niegowonicach, Ciągowicach, Rokitnie Szlacheckim, Wiesiółce, Hutkach Kankach, Trzebyczce.

Dodatkowym źródłem zaopatrzenia mieszkańców gminy w wodę są studnie głębinowe w sołectwach Niegowonice i Niegowoniczki wchodzące w skład ujęcia Łazy Błędowskie zlokalizowanego na terenie Dąbrowy Górniczej.

Ponadto sieć wodociągowa obsługująca sołectwa Chruszczobród i Chruszczobród Piaski zasilana jest wodą z ujęcia w Trzebiesławicach (gmina Siewierz) administrowanego przez Wojewódzki Zakład Usług Wodnych w Siewierzu, natomiast wodociąg grupowy obsługujący przeważającą część gminy, w tym miasto Łazy pozyskuje dodatkowo wodę z ujęcia w Kuźnicy Masłońskiej kupowaną od PKP S.A. Uzdatnianie wody wodociągowej odbywa się w dwóch zlokalizowanych na terenie gminy stacjach działających w oparciu o system odżelaziania.

Gmina Łazy zwodociągowana jest w około 98 %. Średnie roczne zużycie wody w gospodarce komunalnej przez jednego mieszkańca gminy jest dość wysokie (wg danych UMiG Łazy za rok 2002), wynosi 47,4 m³, (wyższe od wskaźnika powiatowego o 38 %), co daje w sumie 771,6 tys. m³ wody zużywanej w ciągu roku dla celów komunalnych.

Infrastrukturę techniczną zaopatrzenia gminy w wodę w powiązaniu z wymienionymi ujęciami tworzy 92,5 km czynnej sieci wodociągowej oraz 3 502 przyłącza do budynków mieszkalnych (wg danych Urzędu Statystycznego w Katowicach na rok 2002).

System odprowadzania ścieków z terenu gminy Łazy jest obecnie dość skąpy i wymaga obecnie szeregu przedsięwzięć inwestycyjnych.

W północnej części miasta Łazy funkcjonuje mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków o wydajności 600 m³/d obsługująca część Łaz - łącznie około 15,3 %

mieszkańców gminy. Oczyszczone ścieki odprowadzane są do obiegu Potokiem od Łaz.

Pod względem długości sieci kanalizacyjnej Łazy w 2001 roku zajmowały ostatnie miejsce spośród gmin powiatu i odstają dość mocno od średniej województwa.

Stan infrastruktury technicznej związanej z gospodarką ściekową uzależniony jest w dużej mierze od struktury osadniczej, rozproszenia zabudowy, wielkości gmin, a ponad wszystkim od ich możliwości finansowych. Te same czynniki warunkują dalszy rozwój infrastruktury, jego tempo i końcowy efekt.

W 2001 roku Gmina Łazy posiadała 5,5 km sieci kanalizacyjnej i zajmowała nienajlepsze miejsce wśród gmin powiatu jak i w województwie.

Według stanu sieci kanalizacyjnej jak i pozostałej infrastruktury na terenie gminy większość ścieków przemysłowych i komunalnych odprowadzana jest do wód powierzchniowych lub do ziemi. Sytuacja musi ulec radykalnej zmianie przy założeniu, że Gmina chce być miejscowością atrakcyjną pod względem turystycznym i jako teren do zamieszkania.

Identyfikacja problemów:

Bariery i problemy:

- niski stopień skanalizowania gmin,
- dekapitalizacja urządzeń melioracyjnych
- zły stan istniejących sieci.

Zadania mające na celu poprawę sytuacji w gminy:

- modernizacja ujęć wody,
- rozpatrzenie możliwości ewentualnego skomunalizowania ujęć
- wymiana sieci wodociągowej,
- rozbudowa sieci kanalizacyjnej,
- budowa gminnych i przydomowych oczyszczalni ścieków.

Gospodarka odpadami

Znaczną grupę odpadów powstających w gminie stanowią odpady komunalne związane z codzienną egzystencją człowieka. Dlatego najważniejszym zadaniem w tym zakresie, znajdującym swoje odzwierciedlenie w Planie Gospodarki Odpadami dla Miasta i Gminy jest wprowadzanie w coraz większym zakresie segregacji śmieci.

Na uwagę zasługuje fakt, że na terenie gminy nie znajdują się składowiska przyjmujące odpady niebezpieczne. Jest to uwarunkowanie pozytywne, ponieważ eliminuje potencjalne źródło zagrożeń dla środowiska.

Identyfikacja problemów

Bariery i problemy

- niska świadomość ekologiczna,
- problem dzikich wysypisk.

Zadania mające na celu poprawę sytuacji w gminie:

- wprowadzenie segregacji odpadów,
- zwiększenie świadomości ekologicznej.

Dostępność komunikacyjna

Podstawą dla prawidłowego funkcjonowania transportu jest odpowiednia sieć dróg kolejowych i kołowych, częstotliwość połączeń kolejowych i autobusowych utrzymywanych z innymi miejscowościami powiatu i regionu. Istotną rolę pod względem turystycznym odgrywają również parkingi. Dostępność komunikacyjna jest elementem kluczowym z punktu widzenia możliwości rozwoju.

Obsługę komunikacyjną gminy Łazy zapewnia system dróg o znaczeniu regionalnym, powiatowym i lokalnym.

Infrastruktura drogowa w gminie jest dobrze rozwinięta. Przez jego teren przebiegają dwie tranzytowe drogi wojewódzkie.

Z eksploatacją infrastruktury drogowej wiążą się dwa aspekty:

- utrzymanie dróg,
- jakość świadczonych usług na drogach.

Stan dróg jest nie zadowalający. Odpowiedzialny za drogi powiatowe – Powiatowy Zarząd Dróg w Zawierciu – otrzymuje środki, które pozwalają tylko na niezbędne remonty i modernizacje. Jedyną nadzieją na obecnym etapie to środki pomocowe, zarówno krajowe jak i zagraniczne.

Osobowe usługi przewozowe na terenie powiatu sprawuje głównie Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Zawierciu. Układ połączeń autobusowych nie zawsze jest dostosowany do zgłaszanych potrzeb mieszkańców. Jednak problemem są wysokie dość koszty utrzymania lokalnych połączeń.

Komunikacja kolejowa

Szansą dla gminy, pod każdym względem jest tranzytowy charakter dróg i szlaków kolejowych. Niezależnie od opisanych niedoskonałości stwarza on dobre warunki do podróżowania, tranzytu i wymiany towarowej.

Identyfikacja problemów:

bariery i problemy:

- zły stan dróg w stosunku do rosnącego ruchu samochodowego,
- niski poziom inwestowania,

zadania mające na celu poprawę sytuacji:

- modernizacja dróg,
- wyznaczanie tras turystycznych powiązanych ze ścieżkami rowerowymi,
- budowa oraz utwardzanie jezdni na drogach gminnych,
- poszerzanie istniejących jezdni na drogach gminnych.

Elektroenergetyka

Moc dostarczana na teren gminy jest wystarczająca dla potrzeb ludności i gospodarki. Problemem staje się również sprawa reelektryfikacji wsi. W wielu przypadkach okazuje się, że sieć elektryczna wybudowana na wsi przed 40 czy 50 laty wymaga gruntownej modernizacji.

Na terenie gminy brak jest innych, alternatywnych źródeł energii elektrycznej.

Identyfikacja problemów

Do zadań, jakie należy podjąć na terenie gminy Łazy , a które mogą przyczynić się do poprawy sytuacji w gminie zaliczyć możemy:

- modernizację starych linii energetycznych,
- budowę nowych linii energetycznych,
- rozbudowa sieci gazowej gminy,
- modernizacja oświetlenia ulicznego.

Stan dziedzictwa kulturowego

Na terenie gminy Łazy nie występują niestety walory antropogeniczne o dużym znaczeniu ponadregionalnym.

Dominują tu przede wszystkim zabytki sakralne, niszczone dworki i pałace, drewniane zabudowania i gospodarstwa. Brakuje obiektów unikalnych, niespotykanych, które byłyby identyfikowane z regionem.

2.6. Gospodarka

Gospodarka Gminy Łazy ma charakter rolniczo – przemysłowy z dodatkiem funkcji usługowej. W okresie ostatnich 10 lat przemysł przeszedł wielką przemianę ustrojową z państwowego na prywatny, skutkiem, czego jest bezrobocie strukturalne na terenie gminy.

Szansą dla gminy jest dalszy rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, ze szczególnym ukierunkowaniem na usługi w turystyce. Jednak każde działanie w tym zakresie wymaga stworzenia spójnego planu działania poprzez określenie potrzeb gminy, ukierunkowanie rozwoju i stworzenie odpowiednich mechanizmów zachęcających inwestorów do znalezienia się w Łazach.

2.7. Sfera Społeczna

Rynek pracy, bezrobocie

Pogłębiająca się na rynku pracy nierównowaga pomiędzy podażą pracy, a popytem powiększa skalę bezrobocia na terenie gminy. Procesy restrukturyzacyjne gospodarki oraz zahamowanie wzrostu gospodarczego przyczyniają się do utrzymywania wysokiego poziomu bezrobocia. Sytuacja na lokalnym rynku pracy w przeciągu ostatnich pięciu lat uległa znacznemu pogorszeniu.

Z analizowanych danych osób bezrobotnych wynika, że poziom wykształcenia jest istotnym czynnikiem wpływającym na status bezrobotnych. Zjawisko bezrobocia tylko w niewielkim stopniu dotyczy osób o wysokich kwalifikacjach zawodowych. Największe problemy z podjęciem pracy mają osoby o niskim poziomie wykształcenia, bez kwalifikacji pożądaných na rynku pracy.

Identyfikacja problemów:

Bariery i problemy:

- rosnące bezrobocie,
- pogłębienie się sfery ubóstwa, patologie społeczne,
- brak motywacji do działania, niechęć do zmian i innowacji, niska aktywność społeczna mieszkańców (często apatia i bierność),

Zadania mające na celu poprawę sytuacji w gminie :

- rozwój edukacji i dostosowanie profilu kształcenia do wymogów i potrzeb rynku pracy,
- ograniczanie i stopniowa likwidacja bezrobocia,
- podniesienie poziomu usług,
- zmniejszenie liczby ludności zatrudnionej w rolnictwie,
- wzrost dochodów mieszkańców.

Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym poziom bezpieczeństwa

Warunki i jakość życia mieszkańców gminy determinowane są głównie przez miejsce zamieszkania. Wiejska sieć osadnicza jest silnie zróżnicowana. Na obszarach silniej zalesionych wykształciło się kilka małych miejscowości liczących po kilkudziesięciu mieszkańców. Na obszarze tym bardzo słabo rozwinięta jest infrastruktura. Zdecydowanie najlepsza sytuacja występuje w miejscowościach gminy, które posiadają lepszą infrastrukturę, zapewniającą obsługę mieszkańców na stosunkowo dobrym poziomie. Na poziom życia mieszkańców pozytywnie wpływa również centralne usytuowanie Łaz oraz stosunkowo dobrze rozwinięty transport publiczny.

Opieka zdrowotna, wychowanie przedszkolne, szkolnictwo

Opieka zdrowotna i przedszkolna jak i szkolnictwo są dopasowane dla potrzeb mieszkańców gminy. Oczywiście czynnikiem, który ma największy wpływ na ilość utrzymywanych placówek i stan bazy zdrowotnej i oświatowej jest budżet gminy. Większość placówek znajduje się w budynkach wymagających ciągłych inwestycji, zarówno w infrastrukturę techniczną, jak i termomodernizację. Warto podkreślić, że utrzymywanie przychodni, przedszkoli czy szkół na dobrym poziomie jest jednym z elementów polityki prorodzinnej i rozwoju gminy, której realizacja leży w kompetencjach między innymi także samorządów gminnych. Przedszkola, obok oczywistej funkcji wychowawczo-edukacyjnej, są istotnym elementem wpływającym na rozwój społeczny i gospodarczy gmin. Jednocześnie odpowiednio rozwinięta służba zdrowia pomaga w utrzymywaniu poziomu zdrowia i sprawności ludności na poziomie pozwalającym na dłuższe aktywne życie. Najważniejszym zadaniem w zakresie infrastruktury społecznej jest rozwój i utrzymanie oświaty szkolnej na jak najwyższym poziomie. Dlatego w tym zakresie wymagane są duże nakłady inwestycyjne na utrzymanie obiektów i wyposażanie placówek oświatowych.

Aktywność kulturalna, sportowa i społeczna

Aktywność społeczna, kulturalna i sportowa może przybierać bardzo różne formy. Zaliczyć tu można przede wszystkim działalność: instytucji obsługi kultury w

dużej mierze będących skutkiem realizacji zadań własnych gmin (jako część infrastruktury społecznej - np. biblioteka, dom kultury), działalność stowarzyszeń kulturalnych, społecznych, oświatowych, religijnych, charytatywnych, turystyczno-krajoznawczych, działalność folklorystyczną, działalność klubów sportowych, drużyn harcerskich, działalność partii politycznych i związków zawodowych, wreszcie wydawanie lokalnych czasopism, czy cykliczne organizowanie imprez kulturalnych lub sportowych.

Mieszkańcy gmin Gminy Łazy charakteryzują się znaczną aktywnością kulturalną, społeczną i sportową pomimo niezbyt dobrze rozbudowanej bazy temu służącej. Dlatego w zadaniach rozwoju gminy istotne jest tworzenie lokalnej bazy społeczno – sportowej dla potrzeb społeczności w poszczególnych miejscowościach.

Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie miasta i gminy w zakresie bezpieczeństwa działają policja, straż miejska i ochotnicze straże pożarne. Wszystkie te jednostki realizują swoje zadania w miarę możliwości sprawnie. Jednak sprawy bezpieczeństwa w miejscach publicznych, szczególnie tych, w których gromadzą się mniej lub bardziej zorganizowane grupy młodzieży są sprawą pierwszorzędą. Mieszkańcy mają prawo czuć się bezpiecznie na terenie swojej miejscowości. Należy jednak zauważyć, że rozwój usług turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki weekendowej wymagać będzie większych sił do zabezpieczenia porządku.

W zakresie pożarnictwa jak i organizacji lokalnych grup interwencyjnych na wypadek klęsk atmosferycznych, wykorzystać należy istniejące struktury ochotniczych straży pożarnych. Należy zreorganizować system by stworzyć gminny zabezpieczenia

Usługi finansowe

Bardziej złożona obsługa finansowa mieszkańców i podmiotów gospodarczych (operacje bankowe, kredyty, wymiana walut, rachunki oszczędnościowe) możliwa jest przede wszystkim w Łazach. W mieście funkcjonuje Bank Spółdzielczy (samodzielny bank, nie podległy centrali w innym mieście) poza tym PKO BP oraz filia SKOK-u,

Opieka społeczna

Wśród problemów, z którymi najczęściej borykają się mieszkańcy gminy Łazy dominują: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, alkoholizm i bezdomność. Najczęściej problemy te są ze sobą sprzężone i stanowią „naczynia połączone”.

Zjawisko ubóstwa ma wiele przyczyn – może ono być wywołane bezrobociem, niepełnosprawnością, ale także biernością życiową i brakiem odpowiedzialności.

Problemem nieodłącznie sprzężonym, czy też powodującym ubóstwo jest bezrobocie. Rozmiary i cechy bezrobocia stawiają je w rzędzie najważniejszych i jednocześnie najtrudniejszych do rozwiązania problemów ekonomicznych, politycznych i społecznych.

Pokażną grupę stanowią niepełnosprawni, których stan fizyczny lub psychiczny trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia wypełnianie zadań życiowych i ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi. Niwelowanie skutków niepełnosprawności oznacza odejście od socjalnej izolacji i tworzenie mechanizmów oraz instytucji ułatwiających tej kategorii osób integrację społeczną w środowisku zamieszkania, w pracy oraz w społeczności – jako całości. Dlatego bardzo istotne jest działanie wszelkich instytucji, stowarzyszeń realizujących pomoc w zakresie nauki, przygotowania do życia osób niepełnosprawnych.

Problemem, który wnosi ogromne spustoszenie moralne i emocjonalne jest alkoholizm. Pauperyzacja społeczeństwa, załamanie się autorytetów, brak wzorców moralnych w wychowaniu, społeczna akceptacja nietrzeźwości – stanowią niektóre czynniki ściśle związane z pogłębianiem się skali tego problemu.

Nowym zjawiskiem jest bezdomność; jako zjawisko społeczne wiąże się z brakiem domu, pracy i środków do życia.

By zapobiec problemom w tym zakresie na terenie gminy powinny być realizowane następujące programy przeciwdziałające marginalizacji i alienacji niektórych grup społecznych:

- Program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych
- Koncepcja zintegrowanego systemu pomocy rodzinie i dziecku
- Gminne Programy Profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych
- Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych i ich rodzin.

Identyfikacja problemów

- wysoki poziom bezrobocia, duży odsetek osób długotrwale pozostających bez pracy,
- niski poziom wykształcenia, migracje osób wykształconych z terenu gminy do dużych ośrodków miejskich,
- nienajlepszy stan techniczny obiektów oświatowych,
- niski standard zasobów mieszkaniowych (na terenach wiejskich) spowodowany brakiem wyposażenia w gazociąg i kanalizację,
- słaby rozwój budownictwa mieszkaniowego (niska ilość mieszkań oddawanych do użytku),
- postępujące ubożenie mieszkańców, zwłaszcza na terenach wiejskich,
- mała ilość mieszkań socjalnych,
- niewystarczająca infrastruktura sportowa i kulturalna, która może mieć funkcje ponadlokalne,
- bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych

Podsumowanie

Gmina Łazy ma ogromną szansę zaistnienia w regionie jako centrum turystyczno-rekreacyjne i miejsce do zamieszkania dla ludności Śląska i Zagłębia. Jednak wymaga to nakładów i inwestycji szczególnie w zakresie infrastruktury technicznej i rekreacyjno-turystycznej. Jednak jest taka możliwość przy przyjęciu planu i dalszych prac nad jego uszczegóławianiem i realizowaniem w poszczególnych zakresach. Wielką szansę daje możliwość korzystania z funduszy europejskich dla zadań określonych w tym planie jak również we wcześniejszych opracowaniach – „Programie ochrony środowiska dla gminy Łazy na lata 2004-2011” i w „Samorządowym Programie na rzecz osób niepełnosprawnych w gminie Łazy na lata 2002-2006”.

OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ REZULTATU ORAZ ODDZIAŁYWANIA W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH INWESTYCYJNYCH

I. INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA	
Planowane rezultaty:	Planowane oddziaływanie:
<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie emisji spalin do powietrza - przedłużenie żywotności aut - skrócenie czasu przejazdu - wzrost dostępności do lepszych jakościowo dróg - oszczędność kosztów przejazdu 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa stanu środowiska naturalnego - poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego - wzrost atrakcyjności terenów przeznaczonych pod inwestycje - rozwój przedsiębiorczości - nowe miejsca pracy - przyciągnięcie inwestorów
II. INFRASTRUKTURA OŚWIATOWA	
Planowane rezultaty:	Planowane oddziaływanie:
<ul style="list-style-type: none"> - zabezpieczenie obiektów przed działaniem czynników atmosferycznych - usunięcie zagrożeń dla zdrowia i bezpieczeństwa uczniów oraz pracowników szkoły - poprawa estetyki szkoły - zwiększenie funkcjonalności - obniżenie kosztów eksploatacji - spadek poziomu zanieczyszczeń - ułatwienie dostępu do edukacji 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa komfortu i warunków nauczania - wzrost poziomu umiejętności uczniów - nowe miejsca pracy - wzrost ilości MŚP
III. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	
Planowane rezultaty:	Planowane oddziaływanie:
<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie funkcjonalności eksploatowanych obiektów - zwiększenie bezpieczeństwa osób korzystających z obiektów - spadek poziomu zanieczyszczeń - obniżenie kosztów eksploatacji obiektów 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa stanu środowiska - poprawa komfortu prowadzenia zajęć - wzrost poziomu edukacyjnego podopiecznych - nowe miejsca pracy
IV. INFRASTRUKTURA OCHRONY ZDROWIA	
Planowane rezultaty:	Planowane oddziaływanie:
<ul style="list-style-type: none"> - obniżenie kosztów leczenia - poprawa warunków leczenia - poprawa diagnostyki stanu zdrowia pacjenta - zwiększenie dostępności do specjalistycznych usług medycznych dla mieszkańców - obniżenie kosztów eksploatacji 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa zdrowia mieszkańców - ochrona środowiska naturalnego - poprawa jakości leczenia - poprawa zdrowia mieszkańców

V. INFRASTRUKTURA W JEDNOSTKACH ADMINISTRACYJNYCH

Planowane rezultaty:	Planowane oddziaływanie:
<ul style="list-style-type: none">- obniżenie kosztów eksploatacji budynków- wzrost estetyki obiektów- poprawa warunków pracy- wzrost funkcjonalności obiektów- poprawa jakości obsługi interesantów	<ul style="list-style-type: none">- poprawa stanu środowiska naturalnego- skrócenie czasu obsługi interesantów- wzrost zadowolenia społecznego

VI. INFRASTRUKTURA TURYSTYCZNO-REKREACYJNA

Planowane rezultaty:	Planowane oddziaływanie:
<ul style="list-style-type: none">- zwiększenie atrakcyjności gminy- poszerzenie oferty wypoczynku u rekreacji- rozwój firm rodzinnych (agroturystyka i obsługa turystów)- zwiększenie inwestycji- poprawa jakości obsługi ruchu turystycznego	<ul style="list-style-type: none">- zwiększenie MŚP zarejestrowanych w gminie- poprawa stanu środowiska- zmniejszenie bezrobocia- wprowadzenie na teren gminy inwestorów z branży turystycznej

SYSTEM WDRAŻANIA, SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

Urząd Miasta i Gminy w sprawie wdrażania Planu zajmuje stanowisko podmiotu koordynującego, nadzorującego, ogólne wykonanie Planu Rozwoju Lokalnego. Bo tylko urząd jest bowiem w stanie kontrolować wdrażania poszczególnych inwestycji z osobna. Rolę wykonawczą przyznaje się poszczególnym wydziałom i jednostkom gminnym, których zakresy działań zostały ujęte w Planie.

Monitorowanie Planu najlepiej powierzyć zespołowi zadaniowemu ds. Rozwoju Lokalnego, który regularnie będzie składać raporty z przebiegu realizacji projektów. Ocena realizacji Planu Rozwoju Lokalnego odbywać się będzie raz w roku na sesji Rady Miasta i Gminy.

W zależności od potrzeb wynikających ze zmian istotnych uwarunkowań zewnętrznych oraz wewnętrznych organizowane będą debaty z udziałem społeczeństwa lokalnego w celu bieżącego aktualizowania Planu.